

ZASEBNI VRTEC NA KRKO

Vzgojiteljico Ivanko otroci kličejo kar mama

Matej je edini fantek v skupini in včasih se deklic kar malo boji. Ker je njegova sestra Sabina še premajhna, da bi ga znala braniti, se je okoliščinam primerno prilagodil sam. Zdaj se pred deklicami že prav po moško postavi in pokomandira, kar je treba.

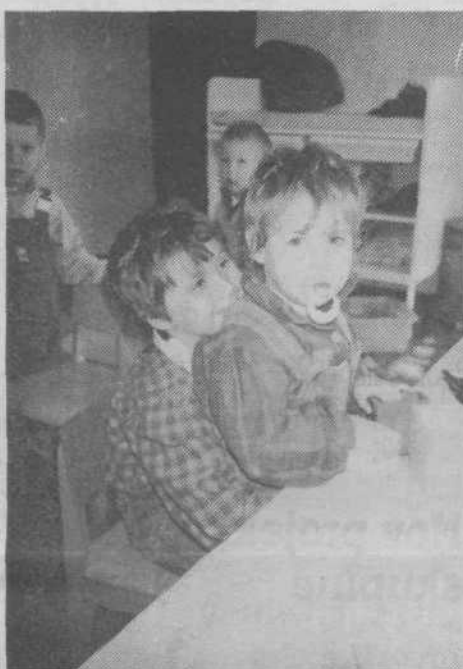
Ivanka Zrimšek je po duši prava Primorka, čeprav je živela že na različnih koncih sveta, med drugim tudi več let v Nemčiji. Toda ker je želela, da bi njeni otroci obiskovali slovensko šolo, se je leta 1981 preselila na Krko, kjer so si zgradili svojo hišo. Sprva je bila kar doma, zdaj ko so njeni otroci že malo zrastle in postali bolj samostojni, pa si je začela iskati službo. Dela ni dobila niti v trgovini, kajti po poklicu je trgovka, niti kje drugje, zato se je odločila, da bo doma pazila otroke. S tem je začela že preteklo leto, ko pa je v Naši skupnosti prebrala pobudo za ustanovitev zasebnih vrtcev, se je o tem takoj pozanimala na otroškem varstvu v Grosupljem. In ker ni bilo pravzaprav nobenih ovir, ima od prvega marca dalje v svoji hiši na Krki zasebni vrtec.

Stvari so potekale hitro. Potem ko si je delegacija iz Grosupljega ogledala prostore in se z njo o vsem dogovorila, je bila Ivanka še nekaj časa na »praksi« v družbenem vrtcu v Grosupljem, zdaj pa je pri njej doma vse tako kot v pravem vrtcu. Sedem njenih varovancev, šest deklic in en deček pravijo, da je še boljše. Vso opremo, od stolčkov, mizic, posteljic, pa do raznovrstnih igrac in jedilnika, je Ivanka dobila od vzgojnovarstvene organizacije v Grosupljem. Po njenih besedah in nasmehu na obrazu pa je mogoče presoditi, da je zelo zadovoljna. »Veliko bolj je kot takrat, ko sem otroke pazila brez sodelovanja z vrtcem, pa tudi mamice so na boljšem, saj nekatere z nizkimi osebnimi dohodki zdaj plačujejo manjši prispevek za varstvo svojih otrok, kot so prej meni. Jaz pa dobim plačilo kot vse varuhinje v vrtcih, poleg tega pa dobim še nekaj za prostor in hrano. Sem tudi zavarovana, teče mi delovna doba, pripada mi dopust in še kaj bi lahko pohvalila,« z veseljem pripoveduje Ivanka.

Besedilo in foto: M. MARINČIČ JEVIKAR

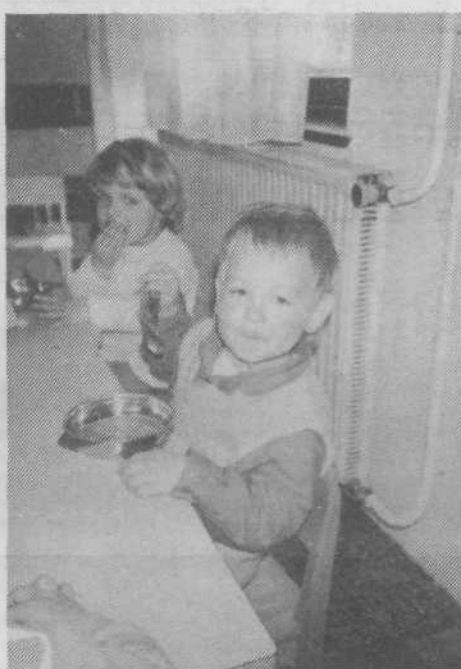
Didl, didl, dajčka, mi imamo zajčka... Tako so me s pesmijo in plesom ob prihodu v zasebni vrtec na Krko pozdravili vzgojiteljica Ivanka Zrimšek in njeni varovanci.

Tanja bo kmalu stara pet let, njena sestra Matejka pa ima dve leti. Ker je Tanja od vseh otrok najstarejša, je tudi najbolj zgovorna. Povedala je, da se je morala prej voziti v vrtec v Ljubljano. Velikokrat je bila bolna.

Za mizo ima vsak od otrok svoj stolček in vsi že znajo jesti sami, le mali Sabini, ki ima komaj leto dni, še pomaga Ivanka. Otroci so povedali, da so zjutraj jedli žgance, da bodo prej veliki, tokrat pa se sladkajo s sadno kašo.

Za Klavdijo (desno) je značilno, da je hitro užaljena, če je kaj narobe, toda tudi razveseliti se zna kot nobeden od ostalih otrok. Irenca pa najraje je piškote in na piškotih – čokoladni prelivi.

Po jedi se je treba umiti. Otroci se v kopalnici postavijo v vrsto, potem pa si eden za drugim sledijo na pručko in pod pipo. O tem, da bi se kdo bal vode, pa sploh ni govora.

In na koncu je prav, da predstavimo tudi Helenco, saj je prav tako pomembna kot vsi ostali otroci. Le v vrtcu je šele kratek čas in se ni še povsem privadila, zato se zaenkrat še vedno najboljše počuti v varnem naročju vzgojiteljice Ivanke.

MAKS FURIJAN (6)

Ta presneti smeh

gledališčem. Ko je bila pri meni v Mariboru, je z užitkom hodila gledat vse predstave. Takrat sva bila z materjo že dolgo let spet močno povezana. Bilo mi je šestnajst let, ne celo sedemnajst let, ko sem izvedel, da me išče oči, bančni uradnik, s katerim se je bila mati poročila v Sarajevu. Pisal mi je, naj jih pridem obiskat v Brod na Savi, kjer sta tedaj živela. Takrat sem po dolgih letih spet videl svojo mater. Srečanje je bilo zelo ganljivo. Le sestre nisem spoznal, ker je bila že omožena v Zagrebu, čeprav ji je bilo komaj sedemnajst let.

Prvi vzrok, da sem mater kasneje povabil k sebi v Maribor, je tičal v mojem pre-

več vihravem življenju, ki me je začelo nevarno izčrpavati. Za vse to pa je bila kriva nesrečna ljubezen.

Nekega dne sem ravno odhajal z vaje, ko se je nad Mariborom razbesnela huda nevihta. Starejša kolegica me je našla vsega premočenega pred gledališkimi vrati, vzdružeje je bilo pravo, pa se je rodila erotična izkušnja pa tudi ljubezen, ki je bila čisto drugačna od tiste, ki sem jo izkusil pri trinajstih. Gorel sem od nje in si domišljal, da moja ljubica ne vidi nikogar razen mene. Tepček!

Potem pa sem lepega dne zvedel, da zahajajo k njej tudi starejši moški. Zdelo se mi je, da se mi je sesul svet. Stal sem na dravskem mo-

stu. Ura je bila štiri zjutraj. Obhajale so me najbolj mračne misli. Ne, tega življenja ni vredno živeti!

Polica me reši

Naj zveni še tako prenapeto, ampak v svojem razočaranju sem čisto zares hotel skočiti v Dravo. Tedaj pa se je od nekod vzel rešitelj – policaj. Prav neromantično me je nahrulil. Ko sem se zavedel, da me je zadnji trenutek rešil iz transa in me postavil na trdna tla, sem mu bil za hruljenje še hvaležen.

»Le kaj sem hotel! sem se z grozo spametoval.

Potem pa je moja nezvesta ljubica nenadoma izginila iz Maribora. Nihče več ni nič slišal o njej. Šele mnogo pozneje sta se najini poti za trenutek spet križali...

Svojo žalost sem poskušal utopiti v starem, priznanem zdravniku: v novi burnih ljubeznih. S tremi dekleti sem hodil naenkrat. To je trajalo kake tri, štiri leta, pač po pravilu »udri po blagu«. Ampak bilo je prehudo, bil sem vse bolj suh in izčrpan. Zato sem se odločil, da napravim tem norijam konec in da povabim k sebi mamo.

Mariborski gledališki ansambel je bil majhen, repertoar pa pester in zahteven. V glavnem smo igrali klasična dela, imeli pa smo po deset, dvanajst premier na sezono. Bilo je trdo delo pa v slabih razmerah. Hiša je bila majhna, v njej je bila poleg Drame tudi Opera, ki si je predvsem z operetnimi predstavami pridobila privilegiran položaj, medtem

ko je bila Drama kar malce zapostavljena. V isti stavbi se je stiskala še knjižnica. Bilo je premalo prostora. Pri vajah smo se drenjali kar po prostih pisarnah. In tisti večni boj za oder! Toda nujna in volja sta bili veliki. Študirali smo Turgenjeva, Ostrovskega, Dostojevskega, Gorkega, Cankarja. Ustvarili smo vrsto dobrih predstav. Z nami so delali Nučič, Skrbinšek, Rasberger, nato je prišel Jože Kovič tudi za umetniškega vodjo. Bil je izredno delaven, kot stroj. Srečal sem se s Stupico in s Severjevo... K nam je hodila gostovat tudi ljubljanska Drama, le da z manjšimi predstavami, da bi bilo čim manj stroškov. Občinstvo je bilo dobro, vendar je bilo mešano – slovensko in nemško – to pa je spet dajalo več možnosti opereti.

Bratko Kreft je imel velik uspeh s »Celjskimi grofi« in z »Malomeščani«. »Celjske grofe« smo pripravili kot veliko gala predstavo na prostem, na Rotovškem trgu. Prišlo je dva tisoč ljudi. Tega si danes sploh ni več mogoče predstavljati. Sodelovala je celo vojska, ki je dala vojake in konje. Tudi Shakespeareov »Sen kresne noči« smo igrali kot velik spektakel na prostem, v režiji Milana Kosiča.

V mariborski gledališču je igral z nami tudi Pavle Kovič, komik, pevec in izreden dramski igralec. Nisem vam povedal, zakaj smo se tako bali igrati z njim. Imel je namreč šibko točko – na odru se mu je včasih kar takole nenadoma, sredi predstave, ta ali ona malenkost

zazdelo tako silno smešna, da ga je posilil živčen smeh. Pavle mu kratko in malo ni bil kos. Hipec, dva – in že se je treslo vse njegovo telo. In kako naj pri tem ti poleg njega ostaneš resen, pa najsi imaš povedati še tako tragično repliko! Včasih se je ves ansambel tresel od zatajevanega rezanja.

Pa tega Pavle ni počel nalašč. Čisto nesrečen je bil in potem se je za odrom še dolgo jezil sam nase. Pa kakšen apetit je imel, ta naš Pavle! Spominim se, kako smo z »Dvanajstimi porotniki« gostovali v Gornji Radgoni. Pavle je sam pospravil dve kuri in še govedino povrh, pa vse obilo zalival z vinom in pivom. Še nam je zbudil tek, presneto!

Mariborsko gledališče je imelo abonma v Celju in na Ptuj. Nekoč smo na Ptuj gostovali z neko francosko komedijo. Igrala sta v njej oba Koviča, Joško in Pavle. Bilo je malo pred koncem prvega dejanja. Na odru mrak, nas šest igralcev leži na pogradih v nekakšnem azilu. Moja naloga je bila zlesti na mizo in priviti žarnico, da bi lahko »spali«. A glej ga, imel sem na sebi dolge spodnjice, kot nalašč lepo rožnate mesnate barve. Ležem, ko se Pavle Kovič začne nenadoma tako strašno smejati, da smo morali predstavo prekiniti. Kaj takega! In zakaj? Sploh vedel nisem, kljub temu da sem moral plačati sto dinarjev kazni. Pa je bilo čisto preprosto – Pavle je mislil, da ležem na mizo nag. Upravnik je bil pošten, pa je kaznoval vse člane ansambla, celo sebe, s po 20 in 50 dinarji...

Po Furijanovi pripovedi piše BOGI PRETNAR

Tako sem se torej 1927. poslovil od železnice in mizarjenja in 1929. s polnim angažmanom postal enakopraven član mariborskega gledališkega ansambla.

»Si šel med falote, med ponočnjake!« se je jezil moj oče, ki je hudo nasprotoval igralskemu poklicu. Še veliko bolj, kot mi je bil nekoč branil učiteljskega.

Še bolj sem bil zato ponosen, da je učakal tridesetletnico mojega dela v gledališču. Proslavljal sem jo spet na mariborskih odrskih deskah in tudi očeta sem povabil.

Jokal je ob Celjskih grofih. »Zakaj sem ti branil!«

Mama je bila čisto drugačna. Navduševala se je nad

Maks Furijan je odlični igralec za vse medije. Uspešen je bil tudi v radijski oddaji »Prizma optimizma«.